

ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

(13) ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ 19 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਪੀ ¹ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਛਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

(14) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1971 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 16।

ਅਕਤੂਬਰ 12, 1971

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI) - ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) (a) ਅਤੇ 4(3) (viii)-- ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - 'ਉਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ - - ਕੀ ਧਾਰਾ 4(3) (viii) ਧਾਰਾ 2(11) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ▶ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਚ.ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ.ਆਰ.ਵੀ. ਅਰਜਨ .ਸਿੰਘ, (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

(a)- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ

ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ - ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: (1) ਆਮਦਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ (2) ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4(5) (vii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨੀ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲਟਰੀ ਅਸਟੇਟ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਧਾਰ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਹ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 45, 46 ਅਤੇ 49 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 1970-71 ਦੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 53 ਵਿੱਚ 26 ਫਰਵਰੀ, 1971 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1960-61 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 1968-69 ਦੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 1791 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ।

"ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) (ਏ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4(3) (viii) ਦੇ ਤਹਿਤ 21,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ- ਟੈਕਸ ਐਕਟ?"

ਡੀ ਐਨ ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਬੀ ਐਸ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਫ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ;

ਕੇ ਖਿੰਗਲ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸ ਕੇ ਹੀਰਾਜੀ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ,- (1) ਇਹ ਹੁਕਮ 1971 ਦੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 16 ਅਤੇ 18 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਸਿੰਘ, ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਆਈ

(2) ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1960-61 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਨਕਮ* ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰੁ. ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 21,000 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਕਲਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ ਅਸਟੇਟ ਅਫਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 332 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਹੋਇਆ। 42,000 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਲਾਭ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। 21,000 ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਰੁ. S. 10(1) ਦੇ ਬਰਾਬਰ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3) (viii) ਦੇ ਤਹਿਤ 21,000 ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਮਦਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(; a) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ-! c; ਐਕਟ, 1961. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1)(; a) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਫੇਲ ਹੋ ਗਿਆ। - ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ 21,000। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। 1961, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:-"

"ਕੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(al) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4(3)(VIII) ਦੇ ਤਹਿਤ 21,000 ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ?"

(3) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ.,.,.-.Tbs.

**The Commissioner of Income Tax, Punjab, J&K.&—
Chandigarh, a
Shri Arjan Singh, (Mahajan, J.)**

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ: -

"2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, -

(1) 'ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

(a) ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਜੋ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

ਉਪ ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫਿੱਕੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: -

(1) ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(2) ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਬੇਨੋਏ ਕੁਮਾਰ ਸਹਸ ਰਾਏ (1) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲੀ (2) ਵੇਖੋ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਕ ਉਤਸੁਕ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੀ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਹੈ।

^(4) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

-

"...ਇਸ ਲਈ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

(1) 32 ITR 466

(2) 41 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 340.

ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰੇਵਾਨੂਆ ਕਾਉਂਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਭਾਗ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਾਨੂੰ 'ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਵੀਡਿਆ ਹੈ। ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਸੂਰ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ? ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹੀਯੋਗ ਹੈ। ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਉਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਰਕਮ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ: ਜ਼ਮੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ - ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਛੋਟ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ? ਨਹੀਂ, ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਨਹੀਂ। ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਛੋਟ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: exemption ਕਿਸ ਤੋਂ? ਜਵਾਬ ਹੈ: ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਛਾਉਣੀਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਛਾਉਣੀਆਂ ਫੌਜ ਦੇ ਤੰਤੂ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਫੌਜ ਨੂੰ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ

**The Commissioner of Income Tax, Punjab, J&K.&—
Chandigarh, ®.
Shri Arjan Singh, (Mahajan, J.)**

ਚਾਲਾ ਵਿੱਚ ਆਇਕਾ ਨਾ ਪਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਫੌਜ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਛਾਉਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਭੂਮੀ ਮਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ **ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ**, ਇਹ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਛੋਟ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ **ਲਓ** : ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਜੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟ੍ਰੈਕਟ **ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ** ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਝ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ **ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ**, ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਉਪਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਆਮਦਨ **ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ**, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪਟੇਦਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ?

ਐਕਟ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੈੱਟ ਲਓ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪੱਟੇ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਪਰ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰੇਗਾ। ਕੀ ਉਸ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਪਜ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨਾਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਹ - ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਖੰਭ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ puH ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ। ਇਹ

* ਮਾਲੀਆ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੰਗਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।*

(5> ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਹੈ। ਲੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ

4?

5

**The Commissioner of Income Tax, Punjab, J&K.&—
Chandigarh, ®.**

Shri Arjan Singh, (Mahajan, J.)

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ
ਕਿਰਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

**The Commissioner of Income Tax, Punjab, J&K.&—
Chandigarh, v.**

Shri Arjan Singh, (Mahajan, J.)
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੰ: 45, 46 ਅਤੇ 49 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੈ, ਹਰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬਸਤੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖੇਤੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਟਰੀ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(7) ਮਿਲਟਰੀ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਡੂਈਜ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਨੂਅਲ (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਕਾ XV ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“ਮਿਲਟਰੀ ਛਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟ ਹੈ।

ਉਕਤ ਮੈਨੂਅਲ ਦਾ ਪੈਰਾ 461 ਸਿਵਲ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਸਿਵਲ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅੰਤਿਕਾ XV ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

(8) 'ਇਹ ਹੈ, ਇਥਿਸ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈਲੈਂਡਜ਼ ਮਿਨਟਮ ਇਲੀਟੈਰੀਟੋਕੈਟਨਮ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

<9> ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਆਈ

(10) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਰਾਇਆ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ: ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਸ਼ੋਭਿਆਚਾਰਕ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ। ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਜੰਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਦਾਹਰਣ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਲੀਏ ਦੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਛੋਟ ਦੇਣੀ ਸੀ।

ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਬਨਾਰਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।(ਸੋਢੀ, ਜ.)

ਭੂਮੀ-ਮਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਢੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ

I. L. Iit Punjab and Haryana**(1974)1**

ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਐੱਸ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੋਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1969 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 137.

1971 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 1174 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15 ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਈ.

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V) - ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2, ਆਰਡਰ 17 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ 3 — ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ — ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ — ਕੀ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ